

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko pa 6 krom; za drugo inozemstvo se računa naročino z ozirom na visokost poštine. Naročino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Štev. 23.

V Ptiju v nedeljo dne 7. junija 1908.

IX. letnik.

Binkoštna pomlad.

"Pflugsten, das liebliche Fest des Maien"...

Res je, — Božič, Velikanoč, Binkošt, vso prazniki svet vladujočega nauka, ki nam ga je podelil božanski trpin iz Nacareta. Ali vsak teh praznikov ima svoj značaj, svoje razlike, svoje veselje in svojo molitev.

Božič... Milo, mehko, južno noč vidimo pred svojimi duševnimi očmi. Na planjadi sedijo revni pastirji, ko se jim prikaže nebeski krilatec in jim oznani veselo vest, — tam v hlevu, v revčini in med živalmi, v slami jaslic, se je rodilo božansko dete, pred katerim padejo par dni pozneje že trije kralji v prah... Praznik veselja je Božič, prezni izpolnjeni nad in zelj. On se je rodil, na katerega je ljudstvo čakalo, on je prišel v to dolino žalosti, da jo reši iz spon paganstva in teme... In zdi se nam, da čutimo v Božiču zopet čustva pastirjev, veselih in prestrašenih, — zdi se nam, da smo tudi mi zopet rešeni vseh življenskih težav in nadlog...

Vsa drugačna je Velikanoč: angelj smrti ji daje značaj! Temni flor se vleže čez zemljico, kajti On leži v grobu... Z Jezusom preživi naše srce britke urice zadnje večerje, — izpije kelih kravavega trpljenja na Golgoti do dna, — doživi trikratno izdajstvo sv. Petra, — čuti prokleti poljub Iškarijota in — umre na večnem križu... Solze devic so rosa za sveži grob božanskega mučenika. Prestrašeni se zbirajo njegovi učenci za zaklenjenimi durmi in dvomi se jim porajajo v duši. Ali — On, ki je Bog, jim je obljubil: "Jaz sem pri vas do konca dni"... Ali res? Da, res, res, — že je grob prazen. — On je vstal od smrti in jo premagal in dokončal odrešenje... In zopet veselje, zopet izpolnjene želje in nade, — hosinak, Krist je vstal!

Danesh pa praznujemo dan cvetja, praznike Binkoštih. Dan cvetja... Solnce že kaže svojo moč in gorki njegovi poljubi so poklicali cvetje, — vse je zeleno, pisano, vse duhti, vse vriska in poje, dišečo mrvo pelje živinica in v goricah cveti trta... Dan cvetja, — ravno v Binkoštih občudujemo vso božanstvo narave. Ako sedi človek tam kje v prostoti na zelenem griču pod koščatim drejem, dače od hiš in prahu in dela, pred sabo dolino z potoki in cvetočim grmovjem in s polji in njivami in goricami, — potem se dviga v njegovi duši tiha a vroča molitev. Tam nekje doni zvonček cerkve, ednakomerno, žalostno, — v cvetju, zelenju, v zraku in v solnčnih žarkih pa čutiš vzhid božji...

Dan cvetja... Okinčajmo svoje domovje z svežimi rožami, ti binkoštno solnce pa nam budi ljubezen in vero in mir v izsesanih naših srčih...

Politični pregled.

Politični polom? Wahrmundova zadeva je postala tako važna, da je od nje odvisen vse današnji politični položaj. Klerikalci so hoteli premagati prof. Wahrmeta in z njim prostost zaunosti, prostost šole. Dosegli so, da je vlad...

v Innsbruku zaprla visoko šolo. Kot odgovor na to pa so stupili večeraj vsi študentje avstrijskih visokih šol v štrajk. Nikdo ne ve, kam dovede ta kriza. Ali odločiti se mora enkrat, ali ima klerikalizem vso moč in vso pravico na Avstrijskem, ali pa smo tudi naprednjaki ednakopravni. Tej odločitvi velja boj!

Nove postave. V ministerstvih izdelujejo zdaj načrte za 4 nove važne postave, in sicer: 1. Postavni načrt glede preskrbe za starost in onemoglost. 2. Postavni načrt glede finančnega zasigurjenja voznih cest. 3. Postavni načrt glede predpragače davka na poslopa. 4. Postavni načrt glede novega davka na žganje. Prva postava, ki se tiče zavarovanja za starost in invalidnost, je na vsak način najvažnejša in jo ljudstvo pač težko pričakuje.

Zavarovanje proti požaru. Odsek v državnih zbornici se sprejel sledeni sklep: "Vladi se naroči, da predloži državnim zbornicim postavni načrt glede vpeljave splošnega, obveznega zavarovanja proti požaru in to po posameznih deželah". Ta sklep je pač zelo pomemben in bi bilo dobro, da bi ga vlada čimprej vpoštevala. Ves tisti denar, ki se ga plačuje, nanači raznim judovskim zavarovalnim družbam, bi lahko ljudstvu ostal.

Za reguliranje potokov na Štajerskem so nastopili napredni poslanci Marchkl, Einspinner in dr. Hofmann pl. Wellenhof. Šli so namreč k poljedelskemu ministru dr. Ebenhochu in mu vse razložili. Posl. Einspinner je opozarjal na to, da je Mura v radgonskem okraju največje nevarnosti, medtem ko se vlada doslej še nižmenila, da bi to nevarnost odstranila. Štajerska dežela je dala za ta dela že za 2 milijona krom več denarja nego vlada. Država je že davno 30% vseh troškov regulirnih del dovolila, brez da bi prišlo do primerrega zaključka. Za to je vlada odgovorna in vlada se bode imela tudi zagovarjati, ako se zgodi kakšna nesreča. Poslanec Marchkl zopet je označil razmere v pokrajnah Pesnice, ki krčijo po končni ureditvi. Potem so šli poslanci k ministru za notranje zadeve, da pospešijo nekatere melioracijske zadeve. Posl. Marchkl je pokazal na potrebo regulacije Savinje. Posl. Einspinner pa je govoril o melioracijskih delih na Štajerskem. Ministra sta obljubila, da bodeta vse te želje preiskala. Da bi le ne ostalo samo pri obljubi!

Vseslovenske fantazije. Te dni so odpotovali češki poslanec dr. Kramar, poljski Klubowiczki in "žane iz Iblane", župan Hribar v Petersburg, da si ogrejojo pri časi vina in drugemu navdušenju svoje vseslovensko srce... Stvar je malo smešna in malo resna. Gre se za tako zvanlo "slovensko vzajemnost". Medtem ko se bijejo na Balkanu sorodni jugoslovenski narodi, ko peljejo Srbi in Hrvati strastni boj drug proti drugemu, vkljub temu, da jih loči le vera, ko si ležijo Rusini in Poljaki tako v lasih, da se ne vstršijo niti umora, — sajjarji "žane iz Iblane" o zjedinjenju vseh slovenskih narodov. Resna je le hinavščina teh ljudi. Domne se delajo, kakor da bi bili črno-rumeni do kosti, pri vsaki priliki pa pokažejo svoje velerizdajalsko srce. Pan-slavizem pravkar vseh strank se razvija in postaja nevaren...

Ogrska gnojnica. Toliko lopovov menda ne najdemo zlahko, kakor jih sedi v mestnih uradniških službah na Madžarskem. Sodišče je šele pred kratkim odkrilo lumparije bivšega ministra Polonyi. Zdaj pa poroča list "A nap", da je ta bivši minister ustanovitelj trgovine z dekletem, da je odiral 13 let posestnice borlov, da je bil zaščitnik zločincev in je zato z njimi profit delil, da se je udelenil pri neki veliki tativni v Gradiču, da je ogoljufal ogrski kreditni zavod za 20.000 krom inlet. In ta človek je bil — minister. Ja, ja, minister je bil, pa ne v kakšni azijski državici dirjakov, ne, na Ogrskem je bil Polonyi minister. Košutov prijatelj je bil ta poštenjak. Die grossen Lumpen lässt man laufen...

"Jaz hočem svetu dokazati, da smo lahko izvretni kristjani, brez da bi bili klerikalci."

Cesar Jožef II.

Dopisi.

Dobje pri Planini. Župnik Vurkelič čečkari nekaj v zadnjem "slovenskem" oziroma "lažnjem Gospodarju" čez tukajšnjega, desetkrat bolj poštenega gošča nadučitelja in čez nekatere druge poštene može. Povemo Vam pa Vurkelič, ob kratkem in enkrat za vselej, da Vi le molčite, in pometajte pred svojim pragom, ker imate smeti čez glavo: namesto da bi si babe zaklepali v sobo in lagali, da so prišle iz Gornega grada po škapulir, vzemite rajši metlico v roke in pometajte! Mislite da je ljudstvo že pozabilo, da ste v Gornem gradu nočnega čuvanja Kolence z revolverjem obstrelili in ga težko ranili? Da ste tukajšne farane ociganili dvakrat po 3000 K? Kdo je potem večji hudobnež? Trkajte se na prsa in govorite sami sebi, da tukaj gotovo nihče! Ako je tukajšnji krčmar Sapornik pri zadnjih obč. volitvah med drugim tudi sam sebe volil, ni storil s tem nobene hučlobje; desetkrat nesramnejši ste bili Vi, ker ste skozi mesec dni pred volitvijo fehtarili glasove za sebe in je pri klerikalcih tudi šnops deloval. Vsaka smrdljiva koča ste obiskali in babe plavšali, naj Vam dajo pooblastilo za volitev. Ako je pa treba bolnike obiskati in preventivni z sv. sakramenti, to pa ne storite, vkljub temu, da je to Vaša prva in sveta dolžnost. Res lepi izgledi za katoliškega duhovnika! Če ne govorimo prav, tožite nas, dokazov imamo dovolj, sicer pa spregovorimo o tem še več.

Napredni Dobočani.

Dobje pri Planini. Župnika Vurkeliča smo zadnjič ponižno vprašali, zakaj ni tožil nemškega časnika, ki je pisal, da je kaplan Vurkelič hodil v Gornjem gradu ponosni k dekletom in da so ga fantje neko noč zasačili, pa se jim je v dvorjanico skril. Namesto odgovora pa je napisal v "Slov. Gospodarju" s pomočjo svojega gene-

ralsekretarja Tonča neke otročarje. Vurkcelc pravi, da neče nič več brati, kar časniki o njem pišejo; posebno „Štajerca“ ne more videti. Mi pa vemo zakaj ne. Župnik ne more z nobeno rečjo dokazati, da je „Štajerc“ legal; resnica pa tudi župniku oči kolje. Star pregorov pravi, kdor resnico ljubi, jo rad posluša, kdor jo pa sovraži, si zaveže oči in zadela ušesa, da nič o njej ne ve. Tako je naredil Vurkcelc. Da pa ne bo mogel Tonč reči, da zmiraj stare reči pišemo, da Vurkcelc v nedeljo 31. maja ni pustil cerkvenih pevk v cerkev, ker niso celo poldne v cerkvi klečale, ali pa faroške žlice brisale. Vurkcelc bo zdaj vzel za pevke tiste Marijine device, ki so se doma pri zibelkah naučile Marijinih pesmi; zadnjič pa jih je imenoval strnišne žabe. Srečni Dobrani; to bo angelsko petje! Tonček pa je tudi to nedeljo rekел, da je v njegovem sekretu tako žlahtno blago, da ga ne bo dal več na njivo zoositi za gujo. Djal ga bo najbrž v sodčke, Malika, ali po novem Ljuboslava, pa bo prilila malo svojega ruma in do tačas, ko bo Tonč za župana izvoljen bo to iz vrstna pijača za tiste, ki bodo njega volili. C. kr. finančno ravnateljstvo pa vprašamo, kaj misli storiti, ker kramar Anton Teržan že večkrat ni imel najnavadnejšega tobaka. Kadar ga pa ima, pa ga nekaterim osebam tudi za denar neče dati, ampak jih ozmerja in iz kramarije spodi. Prej se je Tonč vedno hvalil, da je Trefalta tako dolgo tožil, da so mu opaldo (trafiko) vzeli in njemu dali; zdaj pa vidimo, da nevošljivcu ne spada. C. kr. okrajno glavarstvo v Brežicah pa vprašamo, ali ima ta kramar Anton Teržan pravico točiti žganje, kakor ga točijo gostilničarji, ki imajo za to posebno dovoljenje? Na vsak način pa bomo o tem še več in drugod govorili. Prihodnjič več.

Sv. Barbara v Haložah! Cenjeni čitatelji „Stajerca“! Prekrasna narava nam vzbuja velikansko občudovanje stvarstva Vašemogočnega. Zatoraj pridejo do blizu in daleč potnikи občudovati ljubezen Stvarnikovo. Ali naš g. župnik Vogrin ima bratsko ljubezen do svoje lepe Lizike, ker že sedaj sam sebe imenuje cerkev, kjer bi imela njegova prišrčna in po njegovem mnenju prekrasna, lepa usmiljena sestra, svoj kancelj v Vogrinovem templju, kjer mu bode prinašala z grada Haložanskega potrebitne knjige za pobiranje cerkvenih potrebščin. Oh presrčna od župnika toliko odklovana Lizika, kateri je dovoljeno hoditi skozi zakristijo pred oltar na svoj sedež, katera ljubiš, pač le z sestersko ljubezni svojega Vogrina. Bodti na tem mestu omenjeno, da cerk. ključar Habičak kot ravno takšni pritrjuje. Gospod, gospod, ja, ja, to je ravno meni všeč, ker sem se jaz bil veliko hujšev krv v teh letih, kakor Vi častiti. Ja, ja, pri domi ni nič boljega doma, zet eden moral je oditi, drug pa ne bode mogel dolgo časa biti, tedaj bom jaz svoj gospod, kot na dvorišču en kokot — Sroko začne on hoditi, in tako le govoriti: Odstranili smo Dobiča, ki dobro orglati je zna, sedaj pa prišel Beter res, za alkohol vneti ves, pogovorit se treba bo, naprednjaki se pozivljajo, Pihler Kranjc ni domačin, se dogovorit je lehkko ž njim, Vogrin izrazi se celo, dopisnicu zadela kazen bo, mi mislili smo stem Rabuzeka, in tovariša Forinta. Zdaj on od sebe podpiše, da potem vse pride v „Štajerca“.

Ja, ja, ja
moja naj velja
Si misli Habičak
Široko koračičak

Eden izmed dyeh.

Sv. Barbara v Halozah! Nismo verjeli, da imaš tako pridne klerikalne čitatelje, kakor sta naš g. župnik Vogrin in pritlikav Rabuzek. Najsrcenejši dan za njim je petek. Oh, srečen petek, ko priromaš iz prekrasnega Ptuja na pošto sv. Barbaro. Moram ti razodeti v veliko veselje in občudovanje svojih čitateljev, da Rabuzek z pričakovanjem na "Štajerca", zapravil ves petkov popoldan pri krajuču Rajnišču, po domače Forintu, ter se pri tem poslužuje njegevega podpisa in pričakuje popisa svoje postavice. Kdo bi bil verjel, da se ta dva tako poslužnjeta vsake številke, in potem radovnim poslušalcem iz 10. tih župnij razložita koristno čitanje "Štajerca"?! Mi farani bi bili hvalični, ako bi ta dva črnosukneža raje podučila cerkv. klučarja Habičaka, kedaj je potreba sreče zažigati in z

kadilnico iti pred oltar ob majnikovih šmarnicah. Ta Habičák je tako vzugleden cekmošter, da že od same časti pri Vogrinu zmiraj z enim očesom miži in ne vidi kadar se cerkvena opravila vršijo. Belšak pa ima kot upravitelj župničke živine dosta opraviti, ko je potreba tudi farovško kuharico k oplemenitvi seboj vzeti; mi že celo mislimo da bodejo morali kar vsi tri ključarji zraven biti. Toliko vam v pojasnilo, — Oj da bi vreme se zjasnilo, — Sodrugom Vašim pa v spomin, — da ni ključar Vogrinov sin!

Eien iz kota.

Sv. Lovrenc v sl. gor. Vaš župnik je ves prestrašen, odkar je imel naš župan Horvat preiskavo blagajne. Vsi njegovi podrepniki so tisti kakor grob in hočejo zatajiti vso preteklost. Prosimo Te, ljubi „Štajerc“, razloži nam razmere naše črne občine, da ljudstvo izve kako da gospodarijo. (Glej članek v „Novicah“! O. uređ.)

St. Peter na Medv. selu: Zopet nekaj iz naše farice : — „Vajš, vajš, ti sousede, včeraj so pa bili gaspaudi fajmošter pri nas. Vajš, vajš, Gomilšek na obrajtajo, ko s fajmaštrami držim, pa voj zataju tud, ko so naše deklejti fajst. Vajš? Vajš, pa saum zaklala kukuš, potejam smo pa jejdli in pijli. Vajš, vajš, pa takam lušni so bli“. — Tako je govorila Barkla v Drvišah, ki ima dve lepi punčki. Žalostno je le to, da so ti dekleti postali ponosni. Klobuke nositi in v mestnih šegah pozabiti na svoj kmetski stan, to je menda plod vzgoje župnika Gomilšeka. Gospod župnik, učite Vaš h „Marijinib hčerk“ ponižnosti, kajti Marija ni gledala na lišč. Vi pa gledate, ker morajo vse „Marijine device“ dragocene „krem“-obleke imeti. Oj vborgi Petrani, keda j bo potreba pametnejši postali? Ali ni škoda denarja za — nepotrebo? Drugič več!

Iz Lembaha. Dragi „Stajerc“, naznam Ti, kako so pri nas usmiljeni ljudje. Meseca aprila je umrl neki Auton Meichenitsch; njegov sin je šel k oskrbniku tistega marofa, pri katerem je pokojnik od leta 1869 kot viničar zvesto služil. Prosil je, da bi mu posodil voz in konja avomenu umrlemu očetu trugo pripeljal. Ali oskrbnik je rekel, da ne da nič! To si zaslubi človek, kateri 29 let pri enem gospodarju zvesto služi in vso moč tam pusti! Pa ko bi pri kakšnem kmetu tako dolgo služil, bi gotovo ta usmiljenje imel. Ker pa ta marof spada tistim bogatim menihom minoritom, kateri nima bogate kloštere v Št. Paulu na Koroškem, zato ni našel usmiljenja. Popi pač nimajo srca za vboge delavske ljudij.

Iz Zreč pri Konjicah. Gotovo že dolgo iz Zreč niste dobili nobenega poročila in ste gotovo mislili, g. urednik, da pri nas ni nič novega. Pa je! Prosim Vas, poročajte v "Štajercu" razmere, kakoršne so pri nas. Župnik, sicer dobra duša, pa malomarni, bi naj le nekoliko pogledal okoli sebe na podložne, kako se obnašajo. Organist rodom Kranje, je poglavari cerkve in farofa. Cele noči je v ostalihi, po duevi pa v cerkvi na koru zaspel. Takšnega organista ima naš župnik rad. Ko pa v cerkev pride, pa tak dšla po koru in po orgljah, kakor da bi mlade mačke gori skakale. Tudi nič boljše niso njegove pevki, ki sta podobni, ker hodita postni čas na plesišče. Tak res kak predgovor pravi da je naša cerkev jama razbojnnikov. Župnik zmiračijo bolj domačine podpirat, ne tuje; ta je pa ujuc rodom. Krone pa ni domačin in ta je pa zaslovel po naši fari. Imamo pa domači fari cerkveni glabi dobro izurenega fanta tega pa ne marajo. Zato ker je pošten kmečki sin? Tudi občina se poteguje za organista ker mu bo na svoje stroške postavila hišo, ubogim kmet pa plačaj. Ali je to treba, ker imamo v domači fari fanta, ki je sposoben za ta posel in ma stanovanje doma, da ga ni treba kmetu plačevati? Pa vse to, g. župnik in vsega močnega g. župan zahtevala, da se vse to mora goditi. Zatorej pa sramota za takšne poglavarie v Zrečah.

Občina Boisno pri Brežicah. Dragi „Štajerc“! Slišalo se je pred nekoliko časi nekaj o našem občinskem predstojniku znamenu petolizniku klesikalne stranke. Mi občani občine Boisno imamo dej nekaj čez dve leti taki odbor, da se svimili Bogu. Pred dvema letoma, ko je bil župan avstrijski g. Anton Sotler, je bilo bolje; kajti a je mož in poštenjak, ta je imel vse v lepem

redu. Imel je tudi take može za odbor, kar je lahko raztolmačil, kar je bilo prav in kar Čast Sotlerju in njegovim poštenim sotovanjem. Zdaj pa nimamo župana, ki bi skrbel za občino, ampak za sebe in pa za svojega „komandanta“, to je njegovo zakonsko polovico ne vborga, se mu ta zakadi v lase in užesa, kakor osa, ako se jo razdraži. Naš župan je imenu Jože Bratanič (vu'go Pušenski Južni). Ali reči moramo, da je ta klerikalna duša župnika na popirju. Občina Boisano ima župana med v sosednji vasi v Stupnem, to je občina Globoko, le-ta ga podpira v njegovih slabostih. Torej če vredni občani Boisenčani, bliža se zoper na občinska volitva; volite si može iz svoje sredine za odbor in pa tudi za župana, da se bojo tezali za občino. Drugače bo šla občinska župna gajna rakovo pot. Zdaj je vse enako, župan blagajničar in pa nekaj odbornikov. Prosimo vam, dragi naš pügermaister Južik, pusti ta pügermajstrov stolec, rajši bodi meštar, kakor tvoj brat in si bil tudi ti pred par leti. Še nismo je takih ptičkov pa naj bo zadost; več pa prihodnjih. Več občanov občine Boisano pa Brežičih.

Verstajna. Sredi v naših lepih goricah, na daleč od za naše kraje več kot konfortable ge stiline g. Johana Leskošek, se nahaja enorazredna šola, na kateri vlada neki iz Kranjskega pime mani učitelj kot vodja. Mož je bil preje kleckalno-narodni. Od lanskih državnih volitev pa je pripadal propadajoči narodnjaško-liberalni dohtarski stranki. Kot pedagog se sicer še ni nikoli odlikoval, pač pa s tem, da ni poseben priatelj — morali. Boljši njegovi priatelji zaradi tega tudi ne marajo. V zgoraj omenjeno krčme se mu je leta dolgo vstopil v oddajo jedi ter stanovanje zabranito, to pa zaradi njegovih orientalnih navad, vsele katerih mu je podelilo prebivalstvo naslov „Verstanjski sultán“. Le intervenciji c. k. okrajnega glavarstva v Brežicah se je posrečilo, da odpre uljudne vrata Leskoškove krčme temu „sultangu“. Dotlej je morati zadovoljen s kmetsko hrano. Ta ljubi magister se pa tudi na javni način tako obnaša, da povzročuje škandale, ki so naravnost neslišani in vsele katerih se je napravilo naznanko na deželnini šolski svet. Upamo, da boda našel dovolj vzroka, prestaviti tega izobraževalca v hladnejše pokrajine. Žalovala bo za njun pač marsikatera babica en deklica. Ali njegova turška kri se bode ohладila in naraščajoča maldina se ne bode kvarila ob njegovem, vsaki naravnosti in morali nasprotujocim življenjem.

Iz občine Mežgovca se Vam poroča, dragi gospod urednik, da Jaka se je močno nad zadnji številki Vašega cenjenega lista razsrdil, ker ga je tako dobro pokrtačil. Sedaj premišljuje in tuhta Jaka, kako bi svoje napake pokrili; pa mi vaščani nismo krivi napaki občinskega računa. Dne 25. maja na vse zgodaj ostane Jaka in se odpravi v Moškanjce na kolodvor, da bi se peljal v Ptuj in bi Vas, gospod urednik tožil. Pa Jaka ima pač povsod smolo. Na potu si zmisli en "ahtic" žganja; s tem pa je viak zamudil in še do sedaj ni imel prilike sam sebe tožiti, ker je vse resnica, kar ti, dragi "Stajer" poročaš. Gospod urednik, to Vam je že znano, da je mogel Jaka Brenčič zapustiti županski atolec, ker so ga zavedni možje izbaucili iz njega. Pa veste, kako se ljubijo naši očetje? H tro se spomnijo tistega krivčnega evangelskega hišnika, ki ga je gospod odstavil, tak so tudi naši očetje preskrbeli našem Jaki drugo, veliko in bolj častno službo, namreč, da je občinski paznik ali po domače „barovčin“. To službo pa Jaka strogo opravlja; še na praznik Kristusovega vnebohoda in k sv. maši šel, ker je moral goske vratiči, da niso šle na občinsko gmajno. Še za malo prostor Vas prosimo, gospod urednik, saj imate usmiljeno srce, in še Vam poročamo, da smo kapelico postavili na občinskem prostoru in tudi za občinske stroške in v kapelici stanuje podoba presvete družine, ki smo jo tudi kupili za občinske denarje in še posebaj so usmiljeni vaščini veliko sveto denarja prispevali. Pa veste, gospod urednik, kako pa sedaj ravljajo naši očetje v vlogi družino? Zmironimajo zaklenjeno; vsako leto na veliko soboto kadar pridejo gospod kapelan blagoslovit, tedaj se za četrtn ure kapelica odpre, da se zamorejo le malo podobe preražati; drugača pa so celo leto kakor v občinski

je zaprte. Saj pa sv. družina vendar nič niznivila, da mora biti v arestu. Pa mi jim ne bi tega zamerili, če je sv. družina pod ključom, pa ker je kapela pri okrajni cesti v velikom ljudi nimmo potuje, pa ne znajo ali je skladische poštarne brambe ali je res občinska ječa. V drugih občinah sedaj meseca majca imajo ljulje navado, da hodijo Marijo moliti in imajo kapele odprte. Naši klerikalni očetje pa še tega ne pustijo, da bi se kapelica občanom odprla, da ne bi bilo tako, kakor se godi judom, ker se hodijo jokat na jeruzalemsko zidovje . . . Sedaj pa z Bogom, gospod urednik; sedaj smo Vam razodeli naše ramere, da se bodo spolnile besede našega Iz-veličarja, ki nas svari: Varujte se lažnjivih pre-rokov, ki pridejo k vam v ovčji obleki, znotraj pa so zgrabljivi volkovi; po njih delih jih boste spoznali.

Podcetrtek. — Nas zdravnik, ki je po milosti božji se povzdignil ob enem na županek prestol, še vedno brezobzirno vlada nad svojo armado. No, sicer pa moramo vsekakor priznati, da je s svojo trmoglavostjo odjenjal v toliko, da se seje občinskega odbora ne začnejo več ob osmi, ampak že (l) ob — 7. uri zvečer. Sveda se naši kimovci tej moderni odredbi spoštljivo klanjajo. Ta naš vladarja pa se bore malo zmeni za slavne zastopnike naše občine, ne tudi za njih mnenja. Vedel si pa je pri skrbi sovladara. Ta mu pomaga s svojimi nasveti v važnih stvareh iz zadrege in edino mnenje in beseda tega svetovalca so za našega župana v vsem odločilna. Vprašali boste: „Kateri je neki, ki ga je doletela čast sedeti ob vnožju prestola našega ljudomilega vladarja in gledati njemu v obraz?“ — Prvega prvaškega pokolenja je, vdova polna najlepših nad in upov, ki se zrcalijo v divno krasnih licih rožnate barve naše, povsed dobro znane baronice. — Toraj pomemben zastopnik nežnega spola. Ta vdova baronica pa se vtika v vse stvari, ki njo prav nič ne skibe in umevno toraj — da jo vse so vrati kakor vrano. Polna čovekoljubja in dobro srnosti, pomaga v zadregi se nahajajočemu, proti zagotovitvi izdatnih obrestij. Tak nesrečen, katerega je prignalna največja sila k baronici, se mora sedaj brezpogojno ukloniti njenim odredbam, ja celo kontrolo nad želodcem tega reveža, si pridrži ta prvaška dama kot neovirljivo pravico, dokler se ne reši zopet klešč te pijačke. Naš župan dr. Breschar, kot izvrsten psiholog je pa takoj spoznal, da dišijo baronico skrivni talenti — katerih izkorisčati bilo bi dobro. Hitro toraj na delo! Povzdignil je baronico zraven še na prestol kot sovladarko. Bog živi toraj ta plemeniti parček, ki se tako velikodusno žrtvuje za prosvit naše občine! Poročati še moramo, da naš „purgermajster“ kaj rad kali nočni mir. Vsled tega se je premisila c. kr. pošta iz poslopja, v katerem dr. Breschar po noči najbržje prebira zgodovino starih padrov, in se nastanila v zgornjem delu našega trga. Opisati hocemo prihodnjic tega tako nenadoma našemu trgu postalega vladika dr. Brescharja kot zdravnika. Sicer da lede njegove zdravniške usposobljenosti, pač pa njegovo humanitetno občevanje s svojimi klienti.

Narodnjaki.

Iz Črešnic v konjiškem okraju. V svojem časniku si župnik Ogrizek podstropi predzrno trditi, da so to že zdravnej ovržene laži, da bi on kdaj bil v Črešnicah brez dovoljenja iz cerkvenega lessa drva prodajal. Tedaj to, kar celo fara ve in je priča, in se mu je konečno uradno prepovedalo, se duhovnik Ogrizek ne sramuje ponovljalno in trdovratno vtajiti! Pa kakor se sliši in bere, si on to pravico že tudi v Dramljah prilastuje. Tembolj pa ko Ogrizek to dejstvo taji, tembolj on sili, da se mu dokaz vnovič ponovi. — Drugič kdor se njemu kot samemu Bogu brezpogojne ne ukloni, ali celo zoperstavi, tistega župnik Ogrizek kar za umolnega, zaorelega i. t. d. povsed razglašuje in ga v preiskovanje k sodniji tira. Tako je nektere ta usoda v Črešnicah zadela, pa tudi v Dramljah po Ogrizeku ne bo lahko izostala. Tretjič dokazano pa je, da je ravno Ogrizek zbog same prenapete domišlje kot duhovnik, kojemu bi se ne smelo ničesar nasprotovati, na umu bolan in toraj čez mero prevzetem in brezpogojno zapovedujoč, kojo slabost in strast ne le vsi in povsed z njim občujodi župljani, temveč tudi

njegovi predpostavljeni prebridko čatijo! — Pa kakor se morajo celo najviši zapovedniki vdati in se po ljudstvu ravnati, tembolj se bo moral tudi župnik Francěk Ogrizek ponižat, če bi hotel v lepem miru in po poklicu živet, ne pa se kot najbolj svetega in ljubezničkega blinit.

St. Jakob v Rožni dolini. Dragi bralci „Stajcerja“, vam je St. Jakob že dobro znan in tudi mi naprednjaki poznamo tukajeno črno druhal. Dne 28. maja je bil v „narodnem domu“ neki slavni zbor. Tam je bilo nekaj mož, kateri so bili pri staremu županu Kobentarujo v občinskemu odboru in tudi par novakov. Bil sem tudi jaz zraven. Seveda g. Ražun ne sme izostati. Stražansko se je govorilo, ker je bilo že proti polnoči in so bili že vsi do vrha naškrani. Da boste pa čitatelji „Šajcerja“ vedeli, hočem vam par imenitnih govorov od teh slavnih možakov napisati.
— 1. govor seveda Ražun! Rekel je m. dr. „Skoraj bi obupal ali obnemogel, če bi ne videl še en par mož okoli mene; nič ne de, če sem obrekovan, nič ne de, če pravijo „Hetzpreve“ von St. Jakob“, nič ne de, če pravijo, da sem lažnik; saj ne čutim, ker imam predebelo kožo. Za materni jezik se homo borili in za naš narod“... Vpil je, da so se kar sline cedile in je bil že čisto brez glasu. Potrebnejše bi bilo, da bi bil naredil pridigo dopoldne pri drugi sv. maši, ko je bila polna cerkev ljudi! 2. govor župana Matjerja: „Resnica je, da se je v St. Jokobski občini steber podrl, ker je bil spokan, ker je stal slab, ker je bila votlina. Tega nismo krivi mi, tega ni kriv občinski svet, ampak tega je Kobentar sam kriv, da je teleblin; zavoljo tega nam ni treba obupati, ker imamo en drugi steber in to je naš župnik Ražun.“ Hmhm! Jaz pravim

so nas župnik razdal ... . Hm, da je pravilno, da na tak steber, kateri že leži, ni treba več podpirati, in tudi mislim, da ta drugi steber tudi ne bo stal dobro, ker je ta steber stal več let zraven podrtega stebra. Tako pazite tudi na drugi steber, vi prvaki, z obema očesoma ne pa koj z enim ali pa z nobenim ... No, tako predemo do 3. govora, ki ga je držal mežnar Lepuschitz. Rekel je: „Zahvaljujem za to čast in izročim besedo drugemu, ker vsled svoje bolezni ne morem govoriti. Govorilo se je o neki ovčici, katera se je od nas odletela in ta je bila krášljena po imenu Anton Jelenik“ ... Mežnar v St. Janžu, to ja ni res! Zakaj se je ta ovčica odletela? Zato, ker sta Tone in Grill vprašala in razjezila Nagelna Matevža, kje je račun in kje je denar od kraja St. Jakob. Zato je bilo tako veselje, ko so se zgubljene ovčice zopet pridružile, da je od samega veselja Grill v mizo bi in 4. govor držal tako-le: „Zelo dobro se meni zdi in veseli me, da ste me k tem zboru alkajtej seji povabili, ker je tako zanimivo; in zdaj če župnik zahtevajo, da pride vsak narodnjak „narodno gostilno“ in če je mogoče vsak večer in če župnik zahtevajo, tako pridite vsi!“ Bog se vsmili takih govorov, če bi jih mogoče večkrat šlišati ... Toraj borili se bomo! Na prednjaki bodimo pripravljeni, in ti, Kobentani, čitaj to številko, ker imeli so te prvaki, tvo nekdanji največji lakaji, pod klojpo! Ne zamerljati, ker je slabo sezavljeno, kajti govorjeni tudi ni bilo boljše ... Več naprednjakov.

Bistrica v Rožu. Tukajšne občinske volitve ki so se pred kratkim vrstile, in so končale popolno zmago naprednjakov, pokazale so tudi nekatere uradniške gospodeke v pravi luči. Gre se za dva uradnika davčne oblasti, ki sta v volilni borbi tako strankarsko za prvaške klerkalce delovala, da pač nimata več pravice, imenovati se zaupljive državne uradnike. Vso njun postopanje je kazalo jezuvitično skrito strankarstvo za črnuhe. Naprednjaki smo napravili enkrat poiskus, da bi po privatni poti na c. k. davkariji v Borovljah nekaj glede davčnih predpisov izvedeli. Ali prvaški gospod Hotuječ takoj sitno pričel izpraševati: „Ali ste zastopnici javne oblasti“ itd. Prvaki pa so bili nabasanii informacijami o najmanjših davčnih zadevicih, so se pri reklamirjanju kakor tudi pri volilnem prizivu z njimi bahali. Sklicevali so se tudi na ravnost na c. k. davčni urad v Borovljah. Intorej ne vemo, ali pomenita črki „c. k.“ kaže serlich-königlich, ali pa = klerikal-konservativ. Uradne osebe imajo interes vseh davkoplačevalcev varovati in je tako strankarsko postopanje naravnost kaznljivo. Sicer pa dajejo

prvaški uradniki ljudem tudi „pojasnila“, ki napravijo v nejasnih glavih še več nezadovoljnosti, nezaupanja in sovražtva proti Nemcem in Nemcem prijaznimi naprednjakom. Kaj pomeni n. p. to, Vi famozni g. Hlebšar ali pa Vi Hotujec, da označita davčno svoto kranjske industrijske družbe ljudem vedno niže, kakor znaša resnično? S tem prinašata c. k. okrajno glavarstvo v besediščenje, kakor da bi oddalo strankarsko sodbo, ker je v tej zadevi po temeljiti preizkavi za naprednjake odločilo. Poleg tega se hujška s takim počenjanjem ljudi, ki iščejo tam nedovoljena pojasmila in se zaletavajo potem z glavo v zid; te bebcii se sklicavajo potem vedno na informacije, ki jih dobijo pri c. k. davčnem uradu v Borovljah. Kaj pomeni nadalje to, ako se mora čakati pri c. k. davkariji na prepise v posestniških zadevah celo leto dolgo, ako se gre za naprednjaka? Pred kratkim pa se je nememu do kosti črnemu klerikalcu, ki si je pridobil posestvo, ta prepis takoj naredil! To je strankarstvo, pri oblasti pa bi moralno veljati nestrankarstvo! Ne vemo, kaj dobiva g. Hlebšar za to počenjanje od črnuhov. Mož je itak dekle za vse — pomagač za črnuhe, „kormeister“ nekega pevskega društva, zavarovalni agent itd. Vemo pa, da se mož od občin pusti plačevati za stvari, katere se pri drugih uradib brezplačno preskrbi. Mi pa nočemo nadalje trpeti, da bi uradniki, ki širijo nezaupanje ravno največjih davkoplačevalcev, našim političnim nasprotnikom pri njih ruvanju pomagali. Posvetili bodo odločno v ta brlog! Vun z krtovi, da ostanejo naši travniki čisti! C. k. finančna direkcija naj bi take škodljive uradnike odstranila, kajti drugače si bodoemo na drugi način pomagali. Proč z njimi!

Ob priredi dne 18. junija 1908 ob 4 uri popoldne

Mnogo dobitkov. Dobre pijače in jedila. Postavljeno bodejno barake.

Dohiđek se korabi u dobrodelne namene.

Novice.

Klerikalni poštenjaki. Glavni list vseh slovenskih klerikalcev je ljubljanski dnevnik „Slovenec“. List je pisan od duhovnikov, — duhovniki ga naročajo, razširajo, priporočajo, — duhovniki pravijo, da bode vsakdo večni blagor izgubil, ako ne naroči „Slovenca“... Ali besedo o „resnici, hčerki božji“ ta list ni nikdar poznal. Vsaka številka prinaša toliko zavijanj, jezuitiških lažj, farovških predrzostej, da se človek vpraša, je-li pišjo „Slovenca“ s tinto ali z gnojnico. Naravno, da je „Slovenec“ tudi mnogokrat tožen. Zdaj ga toži dr. Gregorin iz Trsta. Gregorin je sam prvak in zagrižen nazadnjak. Ali „Slovenčevi“ menijo, da je še premalo črn, in so ga zato blatili z navadnimi svojimi lažmi. Dr. Gregorin je vsled tega tožil in napisal obenem sledеče zanimive vrstice: „Samo s tožbo zamerom listu odgovarjati, ki je dosegel v častikraji rekord ne samo na Slovenskem, temveč v Avstriji sploh. Kajti v zadnjem času se je vložilo proti „Slovencu“ 13 tožb zaradi žaljenja časti. V 10 slučajih je prosil „Slovenec“ za odpuščanje in je vse preklical ter se s tem kazni izognil, 3 tožbe pa še niso rešene... Iz tega se torej vidi, da je bil glavni list slovenskih duhovnikov v zadnjih mesecih 13 krat zaradi časti-kraje tožen, da je 10-krat svoje obrekovane preklical, da je torej ta list resnično prekosil vse cunje v lopovski umaznosti! Fej!

Mladina, — ta je bodočnost! Že v starih časih so priznali ta nauk in višek državne modrosti je bila dobra vzgoja mladine. Občudovati moramo, koliko so žrtvovali n. pr. staroveški Grki za vzgojo svoje mladine . . . Kako je danes? No, — i danes čujemo vabljive glasove za mla-